

Ανήλικοι στο δωμάτιο

07/Οκτ/2019 00:05

Του Χρήστου Χωμενίδη

Δενείχα τοποθετηθεί έως χθες το βράδυ για τους "Ενήλικους στο Δωμάτιο". Πώς να κρίνω ένα έργο πριν να το δω; Ούτε κατόπιν, σήμερα, θα προσέθετα τη γνώμη μου στις μυριάδες που έχουν ήδη εκφραστεί, εάν δεν διαφωνούσα σφόδρα τόσο με τους υμνητές όσο και με τους επικριτές της ταινίας.

Τολέω κατηγορηματικά. "Οι Ενήλικοι στο Δωμάτιο" διαθέτουν καλλιτεχνική αρτιότητα. Πώς θα μπορούσε να συμβαίνει διαφορετικά όταν έχουν σκηνοθετηθεί από έναν μετρ, με τις προδιαγραφές της ευρωπαϊκής κινηματογραφικής βιομηχανίας και όχι της ελληνικής βιοτεχνίας; Ακόμα και σε μια χαμηλού σχετικά κόστους ταινία, η μαστοριά του Γαβρά θα έλαμπε. Το σενάριο, παρά τα φάλτσα κι ορισμένες γραφικότητές του, είναι ζηλευτά γραμμένο. Οι ηθοποιοί παίζουν έξοχα. Ο ρυθμός, το κρισιμότερο χαρακτηριστικό ενός αφηγηματικού έργου τέχνης, δεν χαλαρώνει ποτέ. Υπάρχουν καμιά δυο σκηνές (η παντομίμα του Μπουρδούμη-Τσίπρα στο μπαλκόνι όταν παριστάνει τον αγκιστρωμένο ξιφία, ο χορός στο φινάλε) που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν μέχρι και ιδιοφυείς.

Ειλικρινάσ τόσο απορώ με όσους ονόμασαν τους "Ενήλικες στο Δωμάτιο" αργογραφία του Βαρουφάκη! Ο ίδιος συγχωρείται να φουσκώνει ανεπίγνωστα – θέλει πολύ λιγότερα καντάρια ναρκισσισμού για να κολακευτεί εάν ο Γαβράς εμπνευστεί από το βιβλίο σου. Οι υπόλοιποι;

"Οι Ενήλικες στο Δωμάτιο" αποτελούν εν πολλοίς ένα δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ που παρακολουθώντας το προσεκτικά, χωρίς παρωπίδες, αρνούμενος να καθοδηγηθείς ιδεολογικά από τον σκηνοθέτη, θυμάσαι την ελληνική όπερα-μπούφα του 2015. Συνειδητοποιείς ξανά τι μαθητευόμενους μάγους, τι αλμπάνηδες είχε εμπιστευτεί τότε η πλειοψηφία του λαού...

Ηταινία ξεκινά με την πρώτη νίκη του Σύριζα. Ο νεαρός πρωθυπουργός λέει στα παραληρούντα πλήθη την εμβληματική φράση "Εμείς θα παίζουμε τώρα τα όργανα και οι ξένοι θα χορεύουν!". Δύο λεπτά αργότερα παραδέχεται κατ'ιδίαν πως διαφορετικό πράγμα οι προεκλογικές υποσχέσεις

και διαφορετικό η μετεκλογική πραγματικότητα. Ομολογεί σαν τον παλαιοκομματικότερο των πολιτευτών ότι φλόμωσε τους πολίτες στα ψέματα για να υφαρπάξει την ψήφο τους.

Ο Λούλης-Βαρουφάκης αναλαμβάνει υπουργός και αποπειράται να αλλάξει τα μυαλά των δανειστών. Πώς; Αναπτύσσοντας πάλι και πάλι τη δική του εκδοχή για την κατάσταση. Πως τα μνημόνια φέρνουν νομοτελειακά κι άλλα μνημόνια, ότι βάζουν την οικονομία σε καθοδική περιδίνηση, την καταντούν ολοένα και πιο αναιμική.

Έχειδίκιο ο Λούλης-Βαρουφάκης; Η πραγματικότητα τού 2019 τον διαψεύδει οικτρά. Η Ελλάδα ήπιε το πικρό φάρμακο σε τρεις δόσεις (η μία αχρείαστη) κι οδυνηρά ανάκαμψε. Στη θέση των άδειων βιτρινών υπάρχουν σήμερα φωταγωγημένα καταστήματα. Τον κατήφορο των αμέτρητων "Ενοικιάζεται" διαδέχθηκε η τρελή κούρσα του Airbnb. Υπεραντίδραση; Ενδεχομένως. Η κίνηση της αγοράς θα σταθεροποιηθεί αργά ή γρήγορα σε επίπεδα αισθητά χαμηλότερα από τα σημερινά. Το τουριστικό μέχρι τότε χρήμα θα ζεσταίνει τις τσέπες των Ελλήνων...

Είναικαλός διαπραγματευτής ο Λούλης-Βαρουφάκης, στους "Ενήλικες στο Δωμάτιο"; Άθλιος είναι. Άλλο δεν κάνει παρά να επαναλαμβάνει μονότονα την άποψή του συνοδευόμενη από περιπτώσεις λεονταρισμούς. Οι Ευρωπαίοι εταίροι τον αντιμετωπίζουν -είναι γεγονός- με προκλητική αγένεια, ίσως και για να του σπάσουν τον τσαμπουκά. Κι εκείνος, που για να πετύχει κάποιο όφελος για την πατρίδα του, θα όφειλε να τους μαλαγανιάσει, να τους μαλακώσει, να τους φέρει στα νερά του, σκληραίνει αντιθέτως τη στάση του. Παίζει τον μάγκα εν ου παικτοίς. Χτυπιέται προκειμένου να γίνει στο κοινό ανακοινωθέν αναφορά στην ελληνική ανθρωπιστική κρίση, αγνοώντας ίσως ότι ο όρος "ανθρωπιστική κρίση" είναι πολύ συγκεκριμένος, αφορά πληθυσμούς που κυριολεκτικά λιμοκτονούν. Δεν ξέρει καλά-καλά -σύμφωνα με την ταινία- πού βρίσκεται. Κατάπληκτος πληροφορείται, ενώ έχει συμπληρώσει ήδη μήνες ως υπουργός, ότι το Eurogroup συνιστά άτυπο όργανο.

Δενείναι ασφαλώς ο Λούλης-Βαρουφάκης δεξιός. Είναι -κατά το παλιό ευφυολόγημα- αδέξιος. Ανίκανος να αντιληφθεί τους συσχετισμούς δυνάμεων. Να διαβάσει τους απέναντί του. Όσο για την αριστεροσύνη του, αυτή εξαντλείται στο να τάζει διορισμούς σε μερικές καθαρίστριες, να περιφέρεται με το σακίδιο στην πλάτη και να αποκρούει ως ξένος επισκέπτης τα μέτρα προσωπικής ασφαλείας που επιβάλλει το γερμανικό πρωτόκολλο. Εάν ο Γαβράς ήθελε να τον δείξει σαν μπουφόνο, καρικατούρα τής συγκροτημένης Αριστεράς (η οποία ανέκαθεν σεβόταν το γράμμα και πολεμούσε το κυρίαρχο πνεύμα στα κέντρα λήψης αποφάσεων – ο Μπερλίνγκουερ ήταν τύπος και υπογραμμός, ο Αλιέντε επίσης), δεν θα τον παρουσίαζε διαφορετικά.

Όσοκυλά η ώρα, τόσο γίνεται φανερό στον θεατή ότι η κυβέρνηση του Μπουρδούμη-Τσίπρα δεν έχει ιδέα όχι πώς να πορευτεί ανάμεσα στις συμπληγάδες αλλά ούτε καν πού ακριβώς επιδιώκει να φτάσει. Τα υπουργικά συμβούλια μοιάζουν με συζητήσεις καφενείου, όπου ο καθένας αμολάει την παρόλα του. Ο πρωθυπουργός μονίμως αμφιταλαντεύεται, κολακεύεται, τρομοκρατείται, φέρεται σαν τον υπερτυχερό ενός λαχείου που αγνοεί πώς να διαχειριστεί τα κέρδη του. Το οποιοδήποτε ανυπόληπτο πρόσωπο μπορεί να βρεθεί στο επίκεντρο των γεγονότων και να επηρεάσει την εξέλιξή τους. Για μια στιγμή, η κάμερα σταματάει σε εκείνον που ενσαρκώνει τον

αλήστου μνήμης Καρανίκα...

"Ανήλικοιστο Δωμάτιο". Έτσι θα έπρεπε να τιτλοφορείται η ταινία του Κώστα Γαβρά.

Παρουσιάζει κάποιον ενδιαφέρον για το διεθνές κοινό; Φοβάμαι πως όχι. Ο κινηματογράφος -και η λογοτεχνία- έχουν επανειλημμένα δείξει σε τι κατήφορο κινδυνεύουν να παρασυρθούν χώρες ολόκληρες από ανάξιες ηγεσίες. Η εκδοχή του Γαβρά δεν είναι κατά διάνοια ανατριχιαστική όπως "Η Πτώση" του Όλιβερ Χιρσμπίγκερ για το λυκόφως του Χίτλερ. Ούτε ξεκαρδιστική όπως "Ο Δικτάτορας" του Σάσα Μπαρόν Κοέν. Καθοδηγούμενος από τον σκηνοθέτη του, ο Χρήστος Λούλης απάλειψε το πομπώδες ύφος και τα υστερικά καμώματα του Γιάνη Βαρουφάκη...

Παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον Έλληνα θεατή; Σίγουρα. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η Ιστορία έχει γυρίσει οριστικά σελίδα. Το να θυμόμαστε όμως τις μέρες που βρεθήκαμε σύριζα στον γκρεμό, που δώσαμε το πηδάλιο του αεροπλάνου σε ανθρώπους οι οποίοι δεν ήξεραν να οδηγούν ούτε πατίνι είναι απολύτως απαραίτητο. Όχι για να τους τιμωρήσουμε για τα φαιδρά και παρά τρίχα ολέθρια καμώματά τους. Αλλά για να τους έχουμε ως παράδειγμα προς αποφυγή.

** Ο κ. Χρήστος Χωμενίδης είναι συγγραφέας*

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)